

Landsstýrið má tora

Landsstýrið má avgera hvørji virki skulu latast upp aftur og hvat hini skulu brúkast til. Sum stóðan er í dag, so situr landsstýrið fullkomiligauttanfyri ávirkan í samband við saneringina og framtíðarætlanir hjá komandi móðurfelagnum, og hetta kann ikki góðtakast skrivar Eyðólv Dimon.

Tann 28. maj, gjørdi Føroya Landsstýrið avtalu við donsku stjórnina um at lána landskassanum pening at gjalda uttanlandaskuldina við. Sjálva avtaluna kunnu vit neyvan gera tær heilt stóru broytingarnar í, og ikki kunnu vit vera hesa avtalu fyrri uttan tí føroyska landskassin er nú so illa fyrri at Landsstýrið noyðdist at svølgja allar filar og kame-lar sum komu á borðið.

Saneringin og hvat so

Men tað er tann komandi saneringin, og hvussu Landsstýrið ætlar at før-osska samfelagið skal siggja út frammyvir, sum hevur avgerðandi týdningin fyrri framtíð okkara. Hvørji flakavirki skulu lat-ast upp, og hvat skal gerast við tey virkir, sum í fyrsta umfarið ikki sleppa at til- virka fisk av Landgrunn- num.

Fleiri ferðir hevur verið havt frammi, hvussu ørt tað er, at hava flakavirki á hvørjum tanga. At vit høvdu ein yvirkapasitet, tá framleiðslan bert var tann traditiónelli blokkurin og onkur hissini 5-punds vøra, vita øll. Somuleiðis er greitt, at nú ráðvørutilfeingi er lækkað, er ikki nóg mik- ið av fiski til øll virkini frá 80'unum. Møguliga má okkurt av teimum virkum sum enn eru opin eisini lata aftur.

At stingja virkið økir arbeiðsloysið

At billa fólk inn at saner- ingin fer at minka um ar- beidsloysi er at spæla við eld. Tá virkið mugu lata aft- ur, so fer arbeiðsloysið at vaksa, um landsstýrið ikki tekur stig til at opna virkini, til annað endamáll enn hini virkini hava. Men um øll flakavirki ikki skulu fara á heysin nú og alt gerast ein ruðuleiki, er neyðugt at sa- nera og fyrri at fáa kreditor- in, sum nú er tann danski Tjóðbankan, at geva eina sa- nering, so leggur hann eisi- ni treytir við, sum vit so verða noyðd at góðtaka. Landsstýrið má so leggja eina endurreisingarætlan, ið er laga eftir hesum trey- tum.

Landsstýrið skal stýra

Ein ætlan sum inniber hvørji virkið skulu latast upp aftur og hvat hini skulu brúkast til. Sum stóðan er í dag so situr landsstýrið full- komiligauttanfyri ávirkan í samband við saneringina og framtíðar ætlanirnar hjá komandi móðurfelagnum, og hesum kann føroyski borgarin ikki liva við.

Bankarnir kunnu ikki umsita skattapengar

At føroysku bankarnir hava sett pening í móðurfelagið og soleiðis tryggja sær ein sess við borðið er fullkomi-

liga burtur við. Eru bankar- nir ikki farnir á heysin? Og hevur føroyski skattgjald- arin ikki við lántøku bjarg- að teimum?

Tí er tað skattgjaldarans peningur, sum er settur í móðurfelagið og tá skal tað sjálvsagt verða Lands- stýrið, sum umboð fyrri før- oyska skattgjaldaran, sum situr og tekur avgerðir og stýrir.

Bankarnir stýra landinum

Ein vinnaður plagar at taka til »Tað at vera politikkari í Føroyum, er sum at siggja børnini koyra í »Veteran- bilunum« í Tivoli. Børnini og politikkarn snara røðri- num til vinstru og høgru, men »veteranbilurin« og føroyska samfelagið fara tann vegin, sum skinnarar- nir eru lagdir og teir hava hvørki politikkarnir ella børnini lagt«.

Ein sera rámandi lýsing av føroyska samfelagnum, ikki bert nú landið er í kreppu, men eisini av teim- um árunum, tá lunnar vórðu lagdir undir kreppuna. Ein kreppa sum fyrst og fremst er komin av reinum kleyvar- skapið.

Hvur kreppan onki lært okkum

Men spurningurin í dag er, um vit als onki hava lært av kreppuni. Duga vit fram-

vegis ikki at siggja, hvussu vandamikili tað er at lata bankarnar stinga út í kortið.

Um Landsstýrið hevði skula tikið stóðu til hvørji virki skuldu opnast og hvørji ikki skuldu, hevði verið ein bardagi uttan líka millum tingmenn og lands- stýnsfólk, áðrenn nøkur av- gerð fall. Møguliga høvdu politikkarnir ikki megnað uppgávuna, men at taka av- gerðir um framtíð Føroya er júst tað politikkarnir er vald- ur til. Lættast er sjálvsagt at sita uttanfyri og siga, »gøða mamma tað var ikki eg«, men so lætt eigur politiski myndugleikin ikki at sleppa at snúgvja sær.

Onin forðing fyrri at Landsstýrið er við

Í rammaavtaluni við donsku stjórnina stendur í 3. punkti: »Landstýret fortas stóttur den omstrukturering af fiskeindustrien, som finansieringfonden af 1992 er i gang med«. Hesa treyt mugu vit lúka, um avtalan skal gerast veruleiki, men stjórnin blandar seg ikki í, hvør, ið skal manna móðurfelagið, sum skal taka hesa fyrri okk- um so alt avgerandi stóðu.

Skulu vit gjalda skulu vit eisini valda

Føroyska samfelagið er sett saman av eini rúgvu av smærri lukkaðum eindum, har tað almenna ongantíð

fær nakað innlit, men skal standa við ábyrgd, um und- irskotið skal gjaldast, tá peningur skal tilflytast, ymsir studningar latast o.s.fr.

Bankarnir tema peningaumfarið

Bankarnir hava fingið til- fluttan kapital, og í rammu- avtaluni bindur Landsstýrið seg til at gera hetta framyvir. Men ein spurningur hongur ósvaraður Hvat hava bank- arnir brúkt peningin til, sum teir hava fingið tilfluttan síðan 6. okt.?

Politiski myndugleikin kann ikki geva eitt nøktandi svar. Ein partur er sjálvandi farin til at styrkja bankarnar við, fyrri at teir skulu lúka krøvini frá bankaeftirliti- num. Men Landsbankastjó- rin segði í ÚF mikuvöldið »Í ávisan mun eru pengar- nir, sum eru tilfluttir banku- num, farin av aftur landi-

Landstýrið má bera so i bandi at tey virkið sum ve- rða stongd sum skjótast verða latin upp aftur til at virka annan fisk, so sum innfluttan fisk, gulllaks o.a.

num fyrri at minka útlendska skuld hjá bankunum.«

Hetta er beinleiðis við til at gera stóðuna hjá lands- húsarhaldinum verri og verður hildið fram við at taka pening frá skattgjald- aranum fyrri at bjarga bankunum við og bankarnir so flyta peningin av landi- num, so verður endin at skattagjaldaran bløðir spakuliga út. Hetta má fáa eina vend og ikki viðkast við Móðurfelagnum har Pe- ningastovnamir, Tryggin- garsambandið og Skipa- felagið taka avgerðirnar og Landskassin ber kostnaðin av móguligum avleiðing- um.

Eyðólv Dimon

Land Jesusar

Føroya Skulabóka- grunnur hevur givið út undirvisingartilfarið »Land Jesusar«, sum er sjónband og bók, ætlað til undirvisingina í krist- ni.

Sjónbandið er í tveim- um pørtum, sum hvør er slakar 30 minuttir.

Fyrri partur lýsir týð- andi viðurskipti í Israel nú á døgum og tilveru og boðan Jesusar.

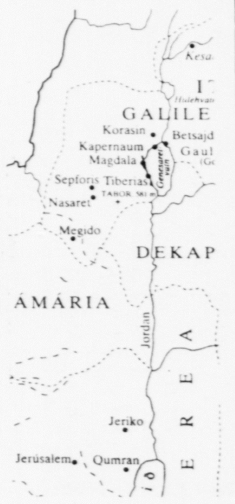
Annar partur lýsir myndaheimin í líknisun- um.

Í bókini er inngangur um politisku og samfel- aagslugu viðurskiptini í Is- rael á Jesusar døgum.

Annars fylgir teksturin sjónbandinum við stutt- um frágreiðingum til hvørt evni.

Tekstin á sjónbandi- num og í bókini hevur Theodor Hansen týtt, og Paulina av Steinum lesur tekstin á sjónbandinum. Undirvisingartilfarið er ætlað framhaldsdeild fólkkaskúlans, men sjón- bandið kann eisini nýtast í miðdeildini saman við bókini »Ein bygd í Israel fyrri 2000 árum síðani«.

Bókin er 48 blaðsíður og kostar 48,- kr.

Kapping um runda fiskin í Norður- atlantshavi

Vinnulívsráðið í Klaksvík skipar fyrri almennum fyrilestri har Óli Samró, búskaparforðingur umrøður evnið »Kapping um runda fiskin í Norður- atlantshavi«

Fyrilesturinn kemur annars at nema við seinastu hendingarnar har:

— Í Bruxelles oystu óð- ir fiskimenn fisk út á gøturnar av í vár.

— Í Fraklandi bleiv uppboðssølan knúst.

— Í Danmark blivu norskir fiskimenn steðgaðir av illum fiskimonnum,

— og donsk flakafólk lupu á dansk fiski- menn, tí teir — steð- gaðu innflutninginum.

— Úr Føroyum hev- ur ein sandbátur siglt heilan fisk til Bret- lands og á kajkanti- num ganga menn við kekkhefti og keypa fisk at senda óvið- gjørdan víðari.

EF-skip landa í Fø-

oyum og føroysk skip í EF-londum!

Hvat er tað sum hendir?

Óli Samró, frá EF- kunningarvirkinum FAREC, kemur at halda hendan fyrilest- urin í býráðshöllini í Klaksvík týskvöldið kl. 19.00.

Aftaná verður kjak og høvi at seta spurn- ingar.